

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา (๒) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา และ (๓) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยการศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Study) จากนักเรียน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย และโรงเรียนสุรนารีวิทยา อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา รวมทั้ง ๒ โรงเรียน ซึ่งใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ลักษณะแบบสอบถามเป็นทั้งปลายปิดและปลายเปิด ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D) ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าเอฟ (F - test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way analysis of variance) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๕.๑ สรุป

๕.๒ อภิปรายผล

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุป

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมือง นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

๕.๑.๑ ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ส่วนใหญ่ มีเพศหญิง จำนวน ๒๑๑ คน คิดเป็น ร้อยละ ๕๗.๗ อายุ ๑๖ ปี จำนวน ๑๙๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๔ การศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๑๗๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๓ สภาพครอบครัว อยู่กับบิดา มารดา จำนวน ๒๘๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๖ รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง ๒๐,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๘๗ คน คิดเป็น ร้อยละ ๒๓.๘ อาชีพของผู้ปกครอง รับราชการ จำนวน ๑๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๗ และ ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียน ๓,๐๐๑ - ๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๑

๕.๑.๒ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมือง นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๐ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน

(๑) ด้านความซื่อสัตย์

พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมือง นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านความซื่อสัตย์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๔ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ

(๒) ด้านความมีวินัย

พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมือง นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านความมีวินัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่า ข้อ ๕ นักเรียนไม่สูบบุหรี่ หรือสุรา ยาเสพติดให้โทษ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่นๆ มีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมากทุกข้อ

(๓) ด้านความรับผิดชอบ

พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมือง นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านความรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๖ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ

(๔) ด้านความมีน้ำใจ

พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมือง นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านความมีน้ำใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๔ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมากทุกข้อ

(๕) ด้านความประหยัด

พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมือง นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านความประหยัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๖ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ ๔ นักเรียนรู้จักทำบัญชีรายรับ รายจ่ายของตนเองอยู่เสมอ

และ ข้อ ๕ นักเรียนใช้โทรศัพท์เมื่อมีความจำเป็น อยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลาง ส่วนข้ออื่นๆ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

๕.๑.๓ ผลการเปรียบเทียบ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

ผลการเปรียบเทียบ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่าง ระหว่างตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สภาพครอบครัว รายได้ ต่อเดือนของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และ ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียน โดยการแสดงการวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) ตามสมมติฐานการวิจัยที่ ๑ – ๗ ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๒ นักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

พบว่า นักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๓ นักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

พบว่า นักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๔ นักเรียนที่มีสภาพครอบครัว ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

พบว่า นักเรียนที่มีสภาพครอบครัว ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๕ นักเรียนที่มีรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครองต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

พบว่า นักเรียนที่มีรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๖ นักเรียนที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

พบว่า นักเรียนที่มีอาชีพของผู้ปกครอง ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๗ นักเรียนที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

พบว่า นักเรียนที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๕.๑ สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐาน	F	Sig	ผลการทดสอบ	
			ยอมรับ	ปฏิเสธ
สมมติฐานที่ ๑ นักเรียนที่มีเพศ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน	๑.๑๓๙	๐.๒๘๗	-	✓
สมมติฐานที่ ๒ นักเรียนที่มีอายุ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน	๐.๒๓๖	๐.๘๗๑	-	✓
สมมติฐานที่ ๓ นักเรียนที่มีระดับการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน	๐.๒๖๒	๐.๗๗๐	-	✓

ตารางที่ ๕.๑ สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย (ต่อ)

สมมติฐาน	F	Sig	ผลการทดสอบ	
			ยอมรับ	ปฏิเสธ
สมมติฐานที่ ๔ นักเรียนที่มีสภาพครอบครัว ต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน	๒.๒๕๒	๐.๐๖๓	-	✓
สมมติฐานที่ ๕ นักเรียนที่มีรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง ต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน	๒.๒๘๗	๐.๐๖๐	-	✓
สมมติฐานที่ ๖ นักเรียนที่มีอาชีพของผู้ปกครอง ต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน	๐.๔๑๕	๐.๘๓๘	-	✓
สมมติฐานที่ ๗ นักเรียนที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน	๑.๐๕๕	๐.๓๖๘	-	✓

๕.๑.๔ ปัญหาอุปสรรค และ ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิด (Open - Ended) สรุปได้ดังนี้

(๑) ด้านความซื่อสัตย์

ปัญหา

๑.นักเรียนชอบกระทำความผิดแล้ว ไม่ยอมรับรับผิดในสิ่งตนเองได้กระทำไป

๒. นักเรียนเพื่อนร่วมห้องไม่ค่อยอ่านหนังสือเวลาช่วงสอบ เวลาถึงเวลาสอบจะขอลอกข้อสอบเพื่อทำให้ไม่มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และการตั้งใจเรียนและเวลาเข้าสอบประเมินผล

๓.การขายสินค้า หน้าโรงเรียนมักไม่ค่อยมีความซื่อสัตย์ต่อลูกค้าซึ่งเป็นนักเรียนจะขายสินค้าในราคาที่แพงมาก

ข้อเสนอแนะ

๑. ปลุกฝังเรื่องของความซื่อสัตย์ ตั้งแต่เด็กเพื่อโตขึ้นจะได้ซื่อสัตย์ต่อตนเอง หน้าที่การงาน และสังคม

๒. ควรจะตั้งใจเรียน ทบทวนตำราเรียน อ่านหนังสือในสิ่งที่ไม่เข้าใจ ที่ตนเองต้องศึกษาเพิ่มเติม หรือมีการจัดกลุ่ม เพื่อมาติวเตอรด้วยกัน เพื่อทำความเข้าใจในวิชานั้นๆ

๓. ควรมีการตรวจและจัดระเบียบการค้าขายที่หน้าโรงเรียนเพราะขายในราคาที่แพง

(๒) ด้านความมีวินัย

ปัญหา

๑. การแต่งตัวของนักเรียนไม่เรียบร้อย

๒. ความไม่มีวินัยในการทิ้งขยะเมื่อเวลากินขนม อาหาร มักจะกินแล้ว เสร็จแล้วจะลุกเดินไปเลย

๓. นักเรียนมาสาย เข้าแถวเคารพธงชาติไม่ทัน

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรมีการตรวจเข้มในการแต่งกายของนักเรียนอย่างเข้มงวดในเรื่องวินัยการแต่งกาย

๒. ควรมีการจัดระเบียบเรื่องการทิ้งขยะให้ถูกที่เพื่อความสะดวกของโรงเรียน

๓. ทางโรงเรียนควรมีมาตรการเข้มงวดในเรื่องการเข้าแถวหน้าเสาธง และครูควรเป็นแบบอย่าง ตื่นแบบการมาโรงเรียนแต่เช้า

(๓) ด้านความรับผิดชอบ

ปัญหา

๑. ไม่มีความรับผิดชอบในเรื่องของการส่งงาน การบ้าน ที่จะต้องทำมาส่ง

๒. เวลาครูสอนมักมีนักเรียนที่ไม่ตั้งใจเรียน และชอบพูดคุยกัน ทำให้เกิดเสียงดัง

๓. การไม่มีความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มที่ ครูสั่งมา

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรสร้างนิสัยของตนเอง ด้วยการจดบันทึกตารางการบ้าน ว่าสิ่งใดควรทำก่อนทำที่หลัง เพื่อเตือนสติของตัวเอง

๒. ควรให้นักเรียนที่ไม่ตั้งใจเรียนให้ออกไปยืนหน้าชั้นเรียนจนกว่าครูในรายวิชานั้นจะสอนจนจบคาบวิชา

๓. ควรมีมาตรการบังคับให้เพื่อนทุกคนช่วยกันทำงานกลุ่มจากครู หรือเพื่อนเพื่อให้ผลงานนั้นออกมาดีและมีประโยชน์

(๔) ด้านความมีน้ำใจ

ปัญหา

๑. ไม่มีความรับผิดชอบในเรื่องของการส่งงาน การบ้าน ที่จะต้องทำมาส่ง

๒. เวลาครูสอนมักมีนักเรียนที่ไม่ตั้งใจเรียน และชอบพูดคุยกัน ทำให้เกิดเสียงดัง

๓. การไม่มีความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มที่ ครูสั่งมา

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรสร้างนิสัยของตนเอง ด้วยการจดบันทึกตารางการบ้าน ว่าสิ่งใดควรทำก่อนทำที่หลัง เพื่อเตือนสติของตัวเอง
๒. ควรให้นักเรียนที่ไม่ตั้งใจเรียนให้ออกไปยืนหน้าชั้นเรียนจนกว่าครูในรายวิชานั้นจะสอนจนจบคาบวิชา
๓. ควรมีมาตรการบังคับให้เพื่อนทุกคนช่วยกันทำงานกลุ่มจากครู หรือเพื่อนเพื่อให้ผลงานนั้นออกมาดีและมีประโยชน์

(๕) ด้านความประหยัด

ปัญหา

๑. การใช้เงินอย่างฟุ่มเฟือย ไม่ประหยัดและไม่รู้การเก็บออมเพื่อไว้ใช้วันข้างหน้า
๒. การใช้สิ่งของอย่างประหยัด และในสิ่งที่เรามีแล้วไม่ควรจะซื้อเพิ่มเติมอีก
๓. การใช้น้ำในโรงเรียน บางคนเปิดทิ้งไว้ โดยไม่สนใจ

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรสร้างนิสัยการประหยัดตั้งแต่เด็กและรู้วิธีการเก็บออมเงินที่ได้จาก บิดา มารดาหรือญาติที่ให้มาเรียนหนังสือในโรงเรียน
๒. ควรใช้สิ่งของที่ประหยัดและใช้อย่างคุ้มค่า ควรยับยั้งชั่งใจของตัวเองเมื่ออยากได้ในสิ่งของที่ไม่จำเป็นต่อตัวเรา
๓. ควรปิดน้ำเมื่อใช้เสร็จ เพื่อประหยัดน้ำ

๕.๒ อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยมีประเด็นค้นพบจากการวิจัยที่น่าสนใจซึ่งนำมาอภิปรายผล ดังนี้

(๑) ด้านความซื่อสัตย์

จากผลการวิจัย พบว่า ข้อที่อยู่ในอันดับที่ต่ำสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๔ ได้แก่ นักเรียนมีแบบแผนการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องดีงาม ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง แสดงให้เห็นว่า การใช้ชีวิตประจำวัน นักเรียนต้องรู้หลักการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องดีงาม ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ที่นำมาใช้ :ซึ่งจะเกิดขึ้นได้จากการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จริญญา ศุภจริยาวัตร^๑ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด คุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนวัดตาลผลการศึกษาพบว่า ๑. หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด คุณธรรมนำความรู้สู่ความพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ มี

^๑ จริญญา ศุภจริยาวัตร “การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด คุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔”. รายงานวิจัย. โรงเรียนวัดตาลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต ๒, ๒๕๕๔.

ประสิทธิภาพเท่ากับ ๘๕.๖๔ / ๘๓.๑ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ๒. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ มีคะแนน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑๓. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ที่ได้เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด คุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมแล้ว นักเรียนมีคุณธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ๔. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ มีความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด คุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก และ **ดวงรัตน์ วาห์สะ^๒** ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมความซื่อสัตย์ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ ๓ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๙ จังหวัดนครปฐมการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา ๑) ระดับพฤติกรรมความซื่อสัตย์ พฤติกรรมความซื่อสัตย์ของบิดามารดา การควบคุมตนเอง การได้รับการส่งเสริมความซื่อสัตย์จากโรงเรียน และการเห็นคุณค่าของความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ ๓ ๒) เปรียบเทียบพฤติกรรมความซื่อสัตย์ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถานภาพสมรสของบิดามารดา ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา ระดับการศึกษาสูงสุดของมารดา และค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับ ๓) ตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ ๓ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนช่วงชั้นที่ ๓ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๙ จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา ๒๕๕๔ จำนวน ๓๖๗ คน ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า ๑. พฤติกรรมความซื่อสัตย์ของบิดามารดา การควบคุมตนเอง การได้รับการส่งเสริมความซื่อสัตย์จากโรงเรียน การเห็นคุณค่าของความซื่อสัตย์ และพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ ๓ อยู่ในระดับมาก ๒. พฤติกรรมความซื่อสัตย์นักเรียนช่วงชั้นที่ ๓ เมื่อจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕๓. การเห็นคุณค่าของความซื่อสัตย์ การควบคุมตนเองและการได้รับการส่งเสริมความซื่อสัตย์จากโรงเรียน สามารถทำนายพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ ๓ ร้อยละ ๓๔.๓ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑

^๒ ดวงรัตน์ วาห์สะ. “พฤติกรรมความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ ๓ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๙ จังหวัดนครปฐม” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๑).

(๒) ด้านความมีวินัย

จากผลการวิจัย พบว่า ข้อที่อยู่ในอันดับที่ต่ำสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๐ ได้แก่ นักเรียนยึดมั่นในแบบแผน ข้อบังคับและข้อปฏิบัติของสถานศึกษา แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเน้นปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสถานศึกษาเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกันกับงานวิจัยของ ศิวิตา ทรัพย์เหมือน^๓ ได้ทำการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพของปัจจัยสี่ด้านในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน พบว่า องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัย คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนควรเน้นปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสถานศึกษาเป็นหลัก รูปแบบการเลี้ยงดูแบบควบคุมและแบบประชาธิปไตยมีประสิทธิภาพสูงสุดกับนักเรียนระดับประถมศึกษา การสอนจริยธรรมโดยอ้อมมีประสิทธิภาพสูงสุดกับนักเรียนระดับอนุบาล โดยการสอนด้วยวิธีการเล่าเรื่องราวแบบไม่จบเรื่อง มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมมากที่สุด และ พิทยา สุขจินดา^๔ งานวิจัยในชั้นเรียนนี้เป็นการศึกษาความมีวินัยต่อตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมไฟฟ้าในการเรียนวิชาเขียนแบบวิศวกรรม เพื่อศึกษาความมีวินัยต่อตนเองด้านวินัยในห้องเรียน ด้านความขยันอดทนทางการเรียน และด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน เนื่องจากสภาพสถาบันการศึกษาในปัจจุบันมักประสบปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้เรียน ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมไฟฟ้า คณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี วิทยาเขตวังไกลกังวล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ที่เรียนวิชาเขียนแบบวิศวกรรม ภาคเรียนที่ ๒ ปี การศึกษา ๒๕๕๓ จำนวน ๕๐ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา แบบวัดความมีวินัยต่อตนเองด้านวินัยในห้องเรียน แบบวัดความขยันอดทนทางการเรียน แบบวัดแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละผลการวิจัยพบว่า ๑. ความมีวินัยต่อตนเองด้านวินัยในห้องเรียนของนักศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมด้านวินัยในห้องเรียนในด้านบวก นักศึกษามีความตั้งใจและความพยายามในการทำงาน ๒. ด้านความอดทนทางการเรียน นักศึกษาส่วนใหญ่มีวินัยต่อตนเองในด้านบวกมีความพยายามทางการเรียนอย่างเต็มที่แม้จะมีอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และ ๓. ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน นักศึกษามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีความต้องการที่จะกระทำให้สำเร็จต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมายด้วยความพยายามอย่างเต็มที่

(๓) ด้านความรับผิดชอบ

จากผลการวิจัย พบว่า ข้อที่อยู่ในอันดับที่ต่ำสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๕ ได้แก่ นักเรียนมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จตามกำหนดเวลา แสดงให้เห็นว่า นักเรียนตั้งใจเรียน กลับมาบ้านทำการบ้านและอ่านหนังสือทบทวน ซึ่งสอดคล้องกันกับงานวิจัยของ กนกพร ศรีเปลี่ยน

^๓ ศิวิตา ทรัพย์เหมือน “ประสิทธิภาพของปัจจัยสี่ด้านในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน: การวิเคราะห์ทอภิมาน”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. (บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

^๔ พิทยา สุขจินดา. “ความมีวินัยต่อตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมไฟฟ้าในการเรียนวิชาเขียนแบบวิศวกรรม” [ออนไลน์] แหล่งที่มา http://km.rmutr.ac.th/scholar/wp-content/uploads/sites/10/2013/08/rmutr_54-42.pdf [๑๔ ก.ย.๒๕๕๗].

จันทร์^๕ ได้ทำการศึกษา รายงานการวิจัยเรื่องกระบวนการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนปฐมวัยโรงเรียนวัดหงส์ปทุมวาสา พบว่า ด้านความรับผิดชอบ นักเรียนมีความรับผิดชอบหน้าที่หลังจากกลับจากโรงเรียน เช่น ช่วยงานบ้าน ผู้ปกครองมีความพอใจ ที่นักเรียนได้มาโรงเรียนทุกวัน นักเรียนตั้งใจเรียน กลับมาบ้านทำการบ้านและอ่านหนังสือทบทวน และ วินัย หมั่นรักษ์^๖ ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพพรหมคีรี สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า แนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพพรหมคีรี สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่สำคัญ คือ ๑) ส่งเสริมระเบียบวินัยในการเข้าแถว การแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบ ๒) มอบหมายหน้าที่แสดงความรับผิดชอบของนักศึกษาอย่างจริงจังและชัดเจน โสภา อีร์จิรญญ์^๗ งานวิจัยในชั้นเรียนฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ให้เป็นผู้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อหน้าที่และการเรียนดีขึ้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๕ ปีการศึกษา ๒๕๕๓ โรงเรียนเซนต์หลุยส์ ฉะเชิงเทรา โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต การสัมภาษณ์ ข้อมูลด้านการเรียนของแต่ละวิชา และการตอบแบบสอบถามจากนักเรียน การใช้แรงจูงใจเสริมแรงโดยให้คำชมเชยแก่นักเรียนรวมทั้งดูแลด้านการเรียนให้มีความรับผิดชอบ สนใจเรียน และติดตามจากผู้ปกครอง คุณครูที่เข้าสอนแต่ละวิชา ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการมาเรียนและการเรียนมากขึ้น มีความเอาใจใส่ต่อการเรียน รับผิดชอบและสนใจเรียนมากขึ้น ทำให้บรรยากาศการเรียนภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีความตั้งใจเรียนมากขึ้น มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ไม่ขาดเรียนหรือมาสาย ทำงานที่ได้รับมอบหมายและส่งงานตรงกำหนดเวลา รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความเต็มใจ

(๔) ด้านความมีน้ำใจ

จากผลการวิจัย พบว่า ข้อที่อยู่ในอันดับที่ต่ำสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๖ ได้แก่ นักเรียนอาสาช่วยเหลือกิจการของโรงเรียน ไม่ซึ่งสอดคล้องกันกับงานวิจัยของ ทองพูล ภูลิ้มและคณะ^๘ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ กรณีศึกษาโรงเรียนแกดำวิทยาคาร สำนักงาน

^๕ กนกพร ศรีเปลี่ยนจันทร์ “รายงานการวิจัยเรื่องกระบวนการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนปฐมวัยโรงเรียนวัดหงส์ปทุมวาสา” ๒๕๕๕, [แหล่งออนไลน์] แหล่งที่มา http://www.ptt1.net/doc/abstract/abstract/kanokporn_1102556.pdf

^๖ วินัย หมั่นรักษ์, คุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพพรหมคีรี สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช, [ออนไลน์] แหล่งที่มา <http://www.graduate.ubru.ac.th/PDF/pitchayatat9.2/7.pdf> [๑๒ มิ.ย. ๒๕๕๗].

^๗ โสภา อีร์จิรญญ์ “การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ให้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๕ ปีการศึกษา ๒๕๕๓”. โรงเรียนเซนต์หลุยส์ ฉะเชิงเทรา มูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๓.

^๘ ทองพูล ภูลิ้มและคณะ “การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ กรณีศึกษาโรงเรียนแกดำ วิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๑”. วิทยานิพนธ์คณะครุศาสตร์มหาบัณฑิต. (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๓).

เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๑ ผลการวิจัยพบว่าสภาพก่อนการดำเนินการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง ๘ ประการ ของนักเรียนโรงเรียนแกดำวิทยาคาร พบว่า พฤติกรรมโดยรวมของนักเรียนจากการประเมินพฤติกรรมทั้งจากครู ผู้ปกครองนักเรียน และตัวนักเรียนเองอยู่ในระดับปฏิบัติการปานกลาง จากการสอบถาม การสัมภาษณ์คณะครู ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนโรงเรียนแกดำวิทยาคาร เกี่ยวกับ เรื่อง คุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ของนักเรียน พบว่า ระดับพฤติกรรมยังไม่เป็นไปตามความต้องการของคณะครูและผู้ปกครอง หลังจากที่ได้พัฒนาโดยใช้ กระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) และการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง ๘ ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ เปรียบเทียบก่อนและหลังการพัฒนานั้นเพิ่มขึ้นในทุกด้าน โดยรวม มีค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมในแต่ละด้าน ก่อนการพัฒนา มีค่าเฉลี่ย จากครู ๓.๕๐ ผู้ปกครอง ๓.๔๙ และนักเรียน ๓.๖๙ หลังจากการพัฒนา พบว่า พฤติกรรมของนักเรียนมีการพัฒนาขึ้นในทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ย จากครู ๔.๔๙ ผู้ปกครอง ๔.๔๘ และนักเรียน ๔.๔๙

(๕) ด้านความประหยัด

จากผลการวิจัย พบว่า ข้อที่อยู่ในอันดับที่ต่ำสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๙๓ นักเรียนรู้จักทำบัญชีรายรับ รายจ่ายของตนเองอยู่เสมอ แสดงว่า การจัดกิจกรรมฝึกความอดทน อดทนจึงให้ใช้จ่ายอย่างประหยัด ซึ่งสอดคล้องกันกับงานวิจัยของ **มนตรี กำลังดี**^๙ ได้ศึกษาจริยธรรมของนักเรียน ประถมศึกษา อำเภอกะปง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพังงา พบว่า นักเรียนมีความต้องการให้โรงเรียนมีการส่งเสริมจริยธรรมในด้านต่างๆ คือ ครูควรจะสอนให้นักเรียนเชื่อฟังพ่อแม่ ครูอาจารย์ ครูควรจะกระตุ้นให้นักเรียนมีความขยันในการที่จะทำงานส่งครู โรงเรียนควรมีการรณรงค์ให้ประหยัดพลังงานในโรงเรียน ครูควรจะกวาดชั้นให้นักเรียนพูดความจริงต่อกัน โรงเรียนควรจัดให้มีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใฝ่รู้ ควรจัดกิจกรรมฝึกความอดทน อดทนจึงให้ใช้จ่ายอย่างประหยัด มีการแข่งกีฬาภายในโรงเรียนเพื่อสร้างความสามัคคี และ **ตลใจ ถาวรวงศ์ ตันเจริญ**^{๑๐} ได้ทำการศึกษาเรื่อง กระบวนการขัดเกลาคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนต้นแบบ จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า วิธีการและบทบาทที่สำคัญของกระบวนการขัดเกลาทางสังคม คือ ๑. สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษาสถาบันศาสนาและสภาพแวดล้อมมีลักษณะร่วมของกระบวนการขัดเกลาทางสังคม คือ การมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีเหตุผล ๒. สถาบันครอบครัวมีบทบาทสำคัญที่สุดในกระบวนการขัดเกลาทางสังคม ทั้งทาง-ตรงและทางอ้อม ๓. เยาวชนต้นแบบต้องมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมถึงการเห็นคุณค่าของความดีงาม และการมีบุคคลเป็นหลักยึดทางจิตใจ ๔. สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนาและสภาพแวดล้อม ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรม ๘

^๙ มนตรี กำลังดี, “ศึกษาจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอกะปง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพังงา”. **ปริญญาานิพนธ์การบริหารการศึกษามหาบัณฑิต**. (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยทักษิณ, ๒๕๔๓).

^{๑๐} ตลใจ ถาวรวงศ์ ตันเจริญ, กระบวนการขัดเกลาคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนต้นแบบ จังหวัดฉะเชิงเทรา, **ปรัชญาคุษุภบัณฑิตการศึกษและการพัฒนาสังคม**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๒).

ประการ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ๓ ลำดับแรก ได้แก่ ความขยัน ความประหยัดและความมีน้ำใจ

๔.๒.๒ ผลการเปรียบเทียบ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สภาพครอบครัว รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และ ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียน ผลการเปรียบเทียบ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สภาพครอบครัว รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และ ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียน โดยแสดงการวิเคราะห์ด้วย ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance)

๑. เพศ

นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **นันทพร เชื้อคำ^{๑๑}** ได้ทำการศึกษาร่วมกับบทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ๑) บทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ภาพรวมปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และรายด้านปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน ๒) ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียน จำแนกตาม อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และลักษณะของครอบครัวโดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยายผู้ปกครองมีบทบาทในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียน ด้านผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .๐๕ และ **บุญเรือน เต็มสารทรัพย์^{๑๒}** ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า (๑) นักศึกษามีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในภาพรวม ๖ ด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความขยันหมั่นเพียร และด้านความยุติธรรม (๒) นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในภาพรวมและรายด้าน

^{๑๑} นันทพร เชื้อคำ “บทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์จังหวัดปทุมธานี, ๒๕๕๕).

^{๑๒} บุญเรือน เต็มสารทรัพย์, พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๒).

ทุกด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วน พระสมุห์อนันต์ อานนโท (รูปจินดา)^{๑๓} ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อจำแนกตาม เพศ โดยภาพรวมพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านทั้ง ๕ ด้านพบว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ อำเภอเมืองจังหวัดสมุทรปราการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ ๐.๐๕

๒. อายุ

นักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จารุภัทร์ ธิ์หมพรและคณะ^{๑๔} ได้ทำการศึกษาเรื่อง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ด้วยโครงการสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ ของกระทรวงวัฒนธรรม :กรณีศึกษาสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีคุณธรรมจริยธรรมที่ส่งเสริมด้วยโครงการสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัยทำนองสรภัญญะ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน นักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีคุณธรรมจริยธรรมที่ส่งเสริมด้วยโครงการสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน และ ณัฐ จันทร์หนูหงษ์^{๑๕} ได้ทำการศึกษาเรื่อง ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ โรงเรียนสีกัน (วัฒนานครอุบลรัตน์) เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่มีเพศและอายุต่างกันมีผลต่อการพัฒนาทางจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

ส่วน พระครูประทีปธรรมนาถ (ชุตินธโร)^{๑๖} ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรม ของนักเรียน โรงเรียนคลองเจริญราษฎร์ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและ จริยธรรม ของนักเรียน

^{๑๓} พระสมุห์อนันต์ อานนโท (รูปจินดา) “การศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

^{๑๔} จารุภัทร์ ธิ์หมพรและคณะ “การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ด้วยโครงการสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ ของกระทรวงวัฒนธรรม :กรณีศึกษาสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” รายงานวิจัย, (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มส่งเสริมศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมพุทธศักราช, ๒๕๕๕).

^{๑๕} ณัฐ จันทร์หนูหงษ์, “ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ โรงเรียนสีกัน (วัฒนานครอุบลรัตน์) เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

^{๑๖} พระครูประทีปธรรมนาถ (ชุตินธโร) “การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรม ของนักเรียน โรงเรียนคลองเจริญราษฎร์ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ” วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

โรงเรียนคลองเจริญราษฎร์ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน เพศ, อายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๓. ระดับการศึกษา

นักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **พระครูประโชติจันทวิมล (นาม จันทโชโต)**^{๑๗} ได้ทำการศึกษา เรื่องการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัย ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามเพศ และระดับชั้นเรียน โดยภาพรวม พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และ **ครูบวรกิจ วิจารณ์ (รอดทิพย์)**^{๑๘} ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา –สมุทรปราการ) พบว่า การเปรียบเทียบผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา –สมุทรปราการ) โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา –สมุทรปราการ) ในทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๔. สภาพครอบครัว

นักเรียนที่มีสภาพครอบครัว ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **วินัย หมื่นรักษ์**^{๑๙} ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพพรหมคีรี สังกัดอาชีวศึกษา

^{๑๗} พระครูประโชติจันทวิมล (นาม จันทโชโต) “การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศหอวังนนทบุรีอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี”. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

^{๑๘} พระครูบวรกิจวิจารณ์ (รอดทิพย์), การพัฒนาคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา-สมุทรปราการ), ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๙).

^{๑๙} วินัย หมื่นรักษ์ “คุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพพรหมคีรี สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช” แหล่งที่มา <http://www.graduate.ubru.ac.th/PDF/pitchayatat9.2/7.pdf>[๑๒ มิ.ย. ๒๕๕๗].

จังหวัดนครศรีธรรมราชการ ผลการวิจัยพบว่า คุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพพรหมคีรี สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีสภาพครอบครัวที่แตกต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ และคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาที่เรียนในประเภทวิชาต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๕. รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง

นักเรียนที่มีรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถิพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บุญเรือน เต็มสารทรัพย์^{๒๐} ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า (๑) นักศึกษามีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในภาพรวม ๖ ด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความขยันหมั่นเพียร และด้านความยุติธรรม นักศึกษาที่มีรายได้ของครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในภาพรวม และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๕ และ

๖. อาชีพของผู้ปกครอง

นักเรียนที่มีอาชีพของผู้ปกครอง ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถิพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มนตรี กำลังดี^{๒๑} ได้ศึกษาจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา อำเภอกะปง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพังงา ประชากรกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ และ ๖ พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันโดยภาพรวม พบว่า นักเรียนมีจริยธรรมไม่แตกต่างกันส่วนความต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความต้องการให้โรงเรียนมีการส่งเสริมจริยธรรมในด้านต่างๆ คือ ครูควรจะสอนให้นักเรียนเชื่อฟังพ่อแม่ ครูอาจารย์ ครูควรจะกระตุ้นให้นักเรียนมีความขยันในการที่จะทำงานส่งครู โรงเรียนควรมีการรณรงค์ให้ประหยัดพลังงานในโรงเรียน ครูควรจะกวดขันให้นักเรียนพูดความจริงต่อกัน โรงเรียนควรจัดให้มีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใฝ่ รู้ ควรจัดกิจกรรมฝึกความอดทน รณรงค์ให้ใช้จ่ายอย่างประหยัด มีการแข่งกีฬาภายในโรงเรียนเพื่อสร้างความสามัคคีและ พระใบฎีกาไพศาล กมพูสิริ (มงคลทอง)^{๒๒} การศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชน ในจังหวัดนครปฐม พบว่า ผล

^{๒๐} บุญเรือน เต็มสารทรัพย์ “พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๒).

^{๒๑} มนตรี กำลังดี, “ศึกษาจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอกะปง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพังงา”. ปริญญาานิพนธ์การบริหารการศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยทักษิณ, ๒๕๕๓).

^{๒๒} พระใบฎีกาไพศาล กมพูสิริ (มงคลทอง) “บทบาทพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชน ในจังหวัดนครปฐม” วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

การเปรียบเทียบบทบาทพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชน ในจังหวัดนครปฐม ทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างตัวแปร พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ผู้ปกครอง และระดับผลการเรียน มีผลให้ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทบาทพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชน ในจังหวัดนครปฐม ไม่แตกต่างกัน จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

๗. ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียน

นักเรียนที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **นันทพร เชื้อคำ**^{๒๓} ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียน จำแนกตาม อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และลักษณะของครอบครัวโดยรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยายผู้ปกครองมีบทบาทในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียน ด้านผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .๐๕

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

(๑) ด้านความซื่อสัตย์

๑. ครูควรปลูกฝังเรื่องของความซื่อสัตย์ ตั้งแต่เด็กเพื่อโตขึ้นจะได้ซื่อสัตย์ต่อตนเอง หน้าที่การงาน และสังคม

๒. ควรจะตั้งใจเรียน ทบทวนตำราเรียน อ่านหนังสือในสิ่งที่ไม่เข้าใจ ที่ตนเองต้องศึกษาเพิ่มเติม หรือมีการจัดกลุ่ม เพื่อมาติวเตอรืด้วยกัน เพื่อทำความเข้าใจในวิชานั้น ๆ

๓. ควรมีการตรวจและจัดระเบียบการค้าขายที่หน้าโรงเรียนเพราะขายในราคาที่สูง

(๒) ด้านความมีวินัย

๑. ควรมีการตรวจเข้มในการแต่งกายของนักเรียนอย่างเข้มงวดในเรื่องวินัยการแต่งกาย

๒. ควรมีการจัดระเบียบเรื่องการทิ้งขยะให้ถูกที่เพื่อความสะดวกของโรงเรียน

๓. ทางโรงเรียนควรมีมาตรการเข้มงวดในเรื่องการเข้าแถวหน้าเสาธง และครูควร

^{๒๓} นันทพร เชื้อคำ “บทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต . (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์จังหวัดปทุมธานี, ๒๕๕๕).

เป็นแบบอย่าง ต้นแบบการมาโรงเรียนแต่เช้า

(๓) ด้านความรับผิดชอบ

๑. ควรสร้างนิสัยของตนเอง ด้วยการจดบันทึกตารางการบ้าน ว่าสิ่งใดควรทำก่อนทำที่หลังเพื่อเตือนสติของตัวเอง

๒. ควรให้นักเรียนที่ไม่ตั้งใจเรียนให้ออกไปยืนหน้าชั้นเรียนจนกว่าครูในรายวิชานั้นจะสอนจนจบคาบวิชา

๓. ควรให้นักเรียนที่ไม่ตั้งใจเรียนให้ออกไปยืนหน้าชั้นเรียนจนกว่าครูในรายวิชานั้นจะสอนจนจบคาบวิชา

(๔) ด้านความมีน้ำใจ

๑. ควรเข้าไปช่วยครูที่ถือสิ่งของที่หนักตามกำลัง แรง ที่เราจะไปช่วยได้เพื่อแบ่งเบาภาระของครูได้ส่วนหนึ่ง

๒. ควรมีน้ำใจกับเพื่อนช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนขอความช่วยเหลือ

๓. ควรลุกจากที่นั่งเพื่อให้ผู้สูงอายุนั่งเพื่อความปลอดภัยในการขึ้นรถนั่งรถโดยสาร

(๕) ด้านความประหยัด

๑. ควรสร้างนิสัยการประหยัดตั้งแต่เด็กและรู้วิธีการเก็บออมเงินที่ได้จาก บิฑา มารดาหรือญาติที่ให้มาเรียนหนังสือในโรงเรียน

๒. ควรใช้สิ่งของที่ประหยัดและใช้อย่างคุ้มค่า ควรยับยั้งชั่งใจของตัวเองเมื่ออยากได้ในสิ่งของที่ไม่จำเป็นต่อตัวเรา

๓. ควรปิดน้ำเมื่อใช้เสร็จ เพื่อประหยัดน้ำ

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

(๑) ควรศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เห็นถึงความสำคัญ เห็นถึงคุณค่าด้านระเบียบวินัย ความมีน้ำใจ การให้อภัยซึ่งกันและกัน ซึ่งสังคมเด็กทุกวันนี้ยังไม่ค่อยเข้าใจและมีอารมณ์ที่รุนแรงขึ้น

(๒) ควรประชาสัมพันธ์ ยกย่องเด็กนักเรียนที่มีคุณธรรมด้านต่าง ๆ มอบเกียรติบัตรเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีในโรงเรียน สถานศึกษา

(๓) ควรมีพระวิทยากรบรรยายเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมในวันพระ หลังเคารพธงชาติ เพื่อให้พระสงฆ์นำปฏิบัติ ในสิ่งที่ถูกต้อง หรือ มีการจัดกิจกรรมแต่ละศาสนาที่นักเรียนนับถือ

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป

(๑) ควรศึกษาวิจัยเปรียบเทียบ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนที่มีผลต่อพฤติกรรมของเด็กนักเรียน

(๒) ควรศึกษา วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

(๓) ควรศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของครู ผู้ปกครองนักเรียน และเพื่อนนักเรียนในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ว่าเป็นอย่างไร

(๔) ควรศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนวิถีพุทธ